Rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 21.03.1961, sp. zn. 11 Co 136/61, ECLI:CZ:MSPH:1961:11.CO.136.1961.1

Číslo: 24/1962

Právní věta: Vliv zrušení propadnutí majetku na existenci pohledávky na nemovitosti váznoucí, zajištěné exekučním zástavním právem.

Soud: Městský soud v Praze

Datum rozhodnutí: 21.03.1961

Spisová značka: 11 Co 136/61

Číslo rozhodnutí: 24

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Exekuce, Zástavní právo

Předpisy: 141/1950 Sb. § 271
§ 272

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 24/1962 sb. rozh.

Vliv zrušení propadnutí majetku na existenci pohledávky na nemovitosti váznoucí, zajištěné exekučním zástavním právem.

(Rozhodnutí městského soudu v Praze z 21. března 1961, 11 Co 136/61)

Obvodní soud pro Prahu 7 zamítl žalobu proti Čs. státu, jíž se žalobkyně domáhala zaplacení částky 34 876,- Kčs z toho důvodu, že pro tuto částku, představující pohledávku jejího zemřelého manžela za L. F. vázlo exekuční zástavní právo na nemovitosti, kterou L. F. spolu s ostatním majetkem darovala Čs. státu, takže žalovaný za ní odpovídá původní dlužnice do výše převzatého majetku. Manžel žalobkyně sice byl rozsudkem Nejvyššího soudu ze 23. 2. 1954 odsouzen pro zločin pomoci k velezradě k trestu odnětí svobody v trvání 12 roků a bylo vysloveno propadnutí jmění, tento rozsudek byl však zrušen v celém rozsahu rozhodnutím presidia Nejvyššího soudu z 23. 2. 1955, takže pohledávka manžela žalobkyně nepropadla konfiskaci a žalovaný je povinen zaplatit ji – žalobkyni – jako jeho dědičce.

Městský soud v Praze rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil.

Odůvodnění:

Žalobkyně opírá svůj nárok na zaplacení žalované částky o dva důvody: Za prvé o to, že žalovaný převzal k vypořádání pohledávku jejího manžela za L. F. při tom, když tato se vzdala nemovitosti, na níž bylo zapsáno exekuční zástavní právo pro tuto pohledávku ve prospěch Čs. státu a za druhé o ustanovení § § 131, 271 a 272 obč. zák.

Pro prvé tvrzení není ve výsledcích řízení vůbec opory.

Darovací smlouva ze 23. 4. 1954, které se žalobkyně v odvolání dovolává, neobsahuje vůbec žádného závazku ze strany státu, neboť ve skutečnosti jde jen o prohlášení manželů L. a A. F., jimiž se vzdávají svého majetku pro případ vystěhování ve prospěch Čs. státu, který toto prohlášení přijal s výhradou schválení ministerstva financí. Závazek státu vůči manželovi žalobkyně nebyl však založen ani rozhodnutím ministerstva financí, jímž přijalo dar domu, náležejícího L. F. s dodatkem, že závady na domě váznoucí budou vypořádány. Tento dodatek totiž se nemohl týkat pohledávky manžela žalobkyně za L. F., zajištěné zástavním právem na darovaném domě, když tato pohledávka v době tohoto prohlášení, tj. 14. 5. 1954, neexistovala v důsledku propadnutí jmění, vysloveného citovaným rozsudkem Nejvyššího soudu z 23. 2. 1954. Ze stejného důvodu nemůže se žalobkyně s úspěchem dovolávat ani ustanovení § 131, § 271 a § 272 obč. zák., neboť všechna tato ustanovení předpokládají, že dluh, který nabyvatel nemovitosti nebo jmění přejímá, existoval v době převzetí. (Ustanovení § 272 obč. zák. krom toho stanoví další podmínkou, že ten kdo jmění převzal, o dluhu při uzavření věděl, nebo věděti musel, kteráž podmínka přirozeně nemohla být také splněna.) Ustanovení § 131 obč. zák. se pak týká jen závad a nikoli závazků. Nelze věc konstruovat po právní stránce tak, že zrušením propadnutí jmění se obnovil dřívější stav bez ohledu na to, že nemovitost byla zatím převedena, neboť to by se příčilo zásadám socialistického soužití, kdyby o následcích převzetí měl rozhodovat jiný stav, nežli zde byl v době převzetí.

Nárok žalobkyně není však odůvodněn ani proto, že je oprávněna námitka promlčení, kterou vznesl žalovaný stát v řízení před soudem prvého stupně. Podle § 89 obč. zák. se počíná promlčecí doba, jakmile právo mohlo být vykonáno poprvé. V daném případě platí promlčecí lhůta tříletá, se zřetelem na to, že předmětem žaloby je pohledávka a nikoliv zástavní právo, kdy by platila lhůta 10letá podle § 91 odst. 1 obč. zák., takže vzhledem k toliko akcesorické povaze zástavního práva je třeba použít tříleté lhůty promlčecí. (Viz stanovisko Nejvyššího soudu Ec 1016/54.) Žalobkyně považovala žalobu, která došla na soud 4. 4. 1960, za včas podanou zřejmě proto, že počítala s tříletou promlčení lhůtou ode dne, kdy bylo zrušeno zajištění majetku jejího manžela (28. 5. 1957). To však není správné. Vyslovené propadnutí jmění manžela žalobkyně bylo zrušeno rozhodnutím presidia Nejvyššího soudu z 23. 2. 1955, takže již od toho dne mohla žalobkyně své právo na soudu uplatnit. Trvání zajištění majetku nezbavovalo žalobkyni právo uplatnit svou pohledávku, neboť z povahy zajištění, jak je upraveno v § 361 odst. 3 tr. ř. neplyne, že by tak nemohla učinit. Soud by ovšem nemohl dlužníka odsoudit k placení pohledávky věřiteli, jehož majetek je zajištěn, nýbrž jen ke složení do soudní (notářské) úschovy. Je proto námitka promlčení vznesena právem, takže i z toho důvodu je žaloba neoprávněná.